

מבחן בקורס: עקרונות שפות תכנות, 2021-202

מועד: א

תאריך: 23/6/2021

שמות המרצים: מני אדלר, בן אייל, מיכאל אלחדד, ירון גונן

מיועד לתלמידי: מדעי המחשב והנדסת תוכנה, שנה ב', סמסטר ב'

משך המבחן: 3 שעות

חומר עזר: אסור

הנחיות כלליות:

- יש לענות על כל השאלות בגיליון התשובות. מומלץ לא לחרוג מן המקום המוקצה.
- אם אינכם יודעים את התשובה, ניתן לכתוב 'לא יודע' ולקבל 20% מהניקוד על הסעיף/השאלה.

שאלה 1: תחביר וסמנטיקה _____ נק 30

שאלה 2: מערכת טיפוסים _____ נק 25

שאלה 3: מבני בקרה _____ נק 30

שאלה 4: תכנות לוגי _____ נק 20

סה"כ _____ נק 105

בהצלחה!

שאלה 1: תחביר וסמנטיקה [30 נקודות]

א. השלימו את הכתובות הלקסיקליות של המשתנים בקוד הבא: [6 נק']

```
(define g 1)

(lambda (a b c)
  (if (eq? [b: __ __] [g: __ __])
      ((lambda (c)
         (cons [b: __ __] [c: __ __])))
      [a: __ __]
      [b: __ __]))
```

ב. הקוד הבא (שראינו בכיתה) מדגים במודל ההחלפה כיצד ללא renaming החישוב שגוי. בדוגמה זו יש שימוש במשתנה גלובלי z, להדגמת הבעיה:

```
(define z 1)

(((lambda (x)
   (lambda (z) (x z))) ; 1
  (lambda (w) z)) ; 2
 2) ; 3
```

תנו דוגמת קוד נוספת המדגימה את הבעיה, שאינה משתמשת במשתנה גלובלי [6 נק']

ג. הסבירו (ללא קוד) כיצד ניתן להשתמש בכתובות לקסיקליות כך שלא יהיה צורך ב-renaming במודל ההחלפה. הבחינו בין משתנים גלובליים ו-לא גלובליים בארגומנט שמוחלף ב-body של ה-closure (רמז: מה הבעיה שבגללה נדרש renaming, ואיך כתובות לקסיקליות פותרות אותה) [10 נק']

ד. הסבירו (ללא קוד) כיצד ניתן להשתמש בכתובות לקסיקליות **במודל הסביבות** על מנת לבצע גישה ישירה למשתנה בסביבה, ולא לחפש אותו בסביבות העוטפות [8 נק']

שאלה 2: טיפוסים [25 נקודות]

2.1 Typing Statements [4 נק']

עבור ה-type statements הבאים, רשמו האם הם נכונים, ואם לא למה.

2.1.1 $\{x : T1, y : T2, f : [T2 \rightarrow T1]\} \vdash (f\ y) : T1$

2.1.2 $\{f : [T1 \rightarrow T2], g : [T1 \rightarrow T2], a : T1\} \vdash (f\ (g\ a)) : T2$

2.2 Type Inference

2.2.1 [18 נקודות] כתבו את רשימת משתני טיפוס ורשימת המשוואות הנגזרות כאשר מריצים את האלגוריתם של הסקת טיפוסים על הביטויים הבאים (אין צורך לפתור את המשוואות).
עבור כל תת-ביטוי ברשימת משתני הטיפוס רשמו את ה-type של הביטוי לפי הגדרת ה-AST.

נתון ה-typing rule עבור ביטוי מסוג `define-exp`:

Typing rule define:

```
For every: type environment _Tenv,  
           variable declaration _x1  
           expressions _e1 and  
           type expressions _S1:  
If _Tenv ⊢ {_x1 : _S1} ⊢ _e1 : _S1  
Then _Tenv ⊢ (define _x1 _e1) : void
```

לדוגמא עבור הביטוי:

```
(L5  
(define g (lambda (f x) (f x)))  
(g + 4))
```

Expression	Variable	AST Type
=====	=====	=====
(L5 ...)	T0	Program
(define g (lambda ...))	T1	Define-Exp
(lambda (f x) (f x))	T2	Proc-Exp
(f x)	T3	App-Exp
f	Tf	VarRef
x	Tx	VarRef
(g + 4)	T4	App-Exp
g	Tg	VarRef
+	T+	PrimOp
4	Tnum4	Num-Exp

Construct type equations:

Expression	Equation
=====	=====
(L5 ...)	T0 = T4
(define g (lambda ...))	T1 = void
(lambda (f x) (f x))	Tg = T2
(f x)	T2 = [Tf * Tx -> T3]
(g + 4)	Tf = [Tx -> T3]
+	Tg = [T+ * Tnum4 -> T4]
4	T+ = [Number -> Number]
	Tnum4 = Number

ציינו את הטיפוסים והגדירו את המשוואות עבור התכנית הבאה:

```
(L5
  (define f (lambda (n) (* n n)))
  (define g (lambda (h) (lambda (p) (h (h p)))))
  ((g f) 2))
```

Expression

=====

(L5 ...)

...

Variable

=====

T0

AST Type

=====

Program

Expression

=====

(L5 ...)

...

Equation

=====

T0 = ...

2.2.2 [3 נק']

כתבו את ה-type הנוגזר עבור g בתוכנית:

שאלה 3: מבני בקרה [30 נקודות]

א. נתונה הפונקציה `add-at-end` אשר משרשרת איבר לסוף רשימה, ומחזירה את הרשימה החדשה:

```
;; Signature: add-at-end(lst a)
;; Type: [ List(T1) * T1 -> List(T1) ]
;; Purpose: append element a at end of list lst
;; Tests: (add-at-end '(1 2 3) 4) => '(1 2 3 4)
(define add-at-end
  (lambda (lst a)
    (if (empty? lst) (list a)
        (cons (car lst)
                (add-at-end (cdr lst) a)))))
```

המירו את הפונקציה לגרסת CPS:

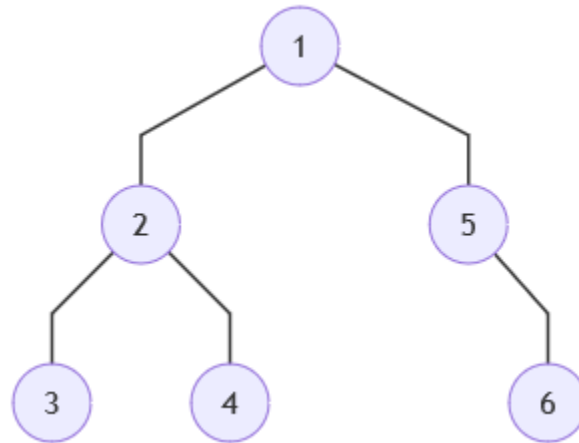
[5 נקודות]

```
;; Signature: add-at-end$(lst a c)
;; Type: [ List(T1) * T1 * [List(T1) -> T2] -> T2 ]
;; Purpose: append element a at end of list lst
;; Tests: (add-at-end$ '(1 2 3) 4 (lambda (x) x)) => '(1 2 3 4)
(define add-at-end$
  (lambda (lst a cont)
```

הוכיחו כי הפונ' `add-at-end` ו-`$add-at-end` שקולות CPS

[10 נקודות]

ב. כתבו בשפת Scheme את הפונקציה `$tree-reduce` המבצעת `reduce` על עץ בינארי בסדר `pre-order`. הפונקציה מקבלת `$reducer` (פונקציית CPS בינארית אשר מקבלת צובר `acc` ואיבר נוכחי `cur`), ערך התחלתי, עץ בינארי ו-`continuation`. בשאלה זו, עצים בינאריים ב-Scheme מיוצגים בצורת רשימה בה האיבר הראשון הוא שורש העץ, האיבר השני הוא תת-העץ השמאלי, והאיבר השלישי הוא תת-העץ הימני. לדוגמה, העץ הבינארי:

מיוצג ע"י הרשימה:

```
'(1 (2 (3 () ()) (4 () ())) (5 () (6 () ())))'
```

דוגמאות הרצה על העץ הנ"ל:

```
> (define id (lambda (x) x))
> (tree-reduce$ (lambda (acc cur cont)
  (cont (string-append acc (number->string cur))))
  "" tree id)
"123456"

> (tree-reduce$ (lambda (acc cur cont) (cont (+ acc cur))) 0 tree id)
21
```

השתמשו בפונקציות הממשק הבאות לגישה לעץ:

```
(empty? tree)      ;; True if tree is '()
(tree->data tree)   ;; Returns the value of the node
(tree->left tree)    ;; Returns the left subtree of tree
(tree->right tree)   ;; Returns the right subtree of tree
```



```
;; Signature: tree-reduce$(reducer$, init, tree, cont)
```

```
;; Type: _____
```

```
(define tree-reduce$
```

```
  (lambda (reducer$ init tree cont)
```

שאלה 4: תכנות לוגי [20 נקודות]

א. ממשו את הפרדיקט `take/3`. רשימה `List`, מספר צ'רץ' `N` ותת-רשימה `Sublist` עומדים ביחס אם `Sublist` היא `N` האיברים הראשונים של `List`. אם יש פחות מ-`N` איברים ב-`List`, תת-הרשימה `Sublist` תהיה `List` כולה.

לדוגמה:

```
?- take([1, 2, 3, 4, 5], s(s(s(0))), X).
```

```
X = [1, 2, 3] ;
```

```
false.
```

```
% Signature: take(List, N, Sublist)/3
```

```
% Purpose: Sublist is the first N elements from List
```

[5 נקודות]

ב. ממשו את הפרדיקט $\text{pad}/3$. רשימה List, מספר צ'רץ' N ורשימה Padded עומדים ביחס אם Padded היא הרשימה List בתוספת כוכביות (הביטוי *) לפי הצורך, כדי להגיע לאורך N. אם N קטן מאורך הרשימה, אין צורך בריפוד.

לדוגמה:

```
?- pad([i, love, ppl], s(s(s(s(s(0))))), X).
X = [i, love, ppl, *, *] ;
false.
```

```
?- pad([i, love, ppl], s(0), X).
X = [i, love, ppl] ;
false.
```

```
% Signature: pad(List, N, Padded)/3
% Purpose: Padded is List padded with *s to reach length N
```

[5 נקודות]

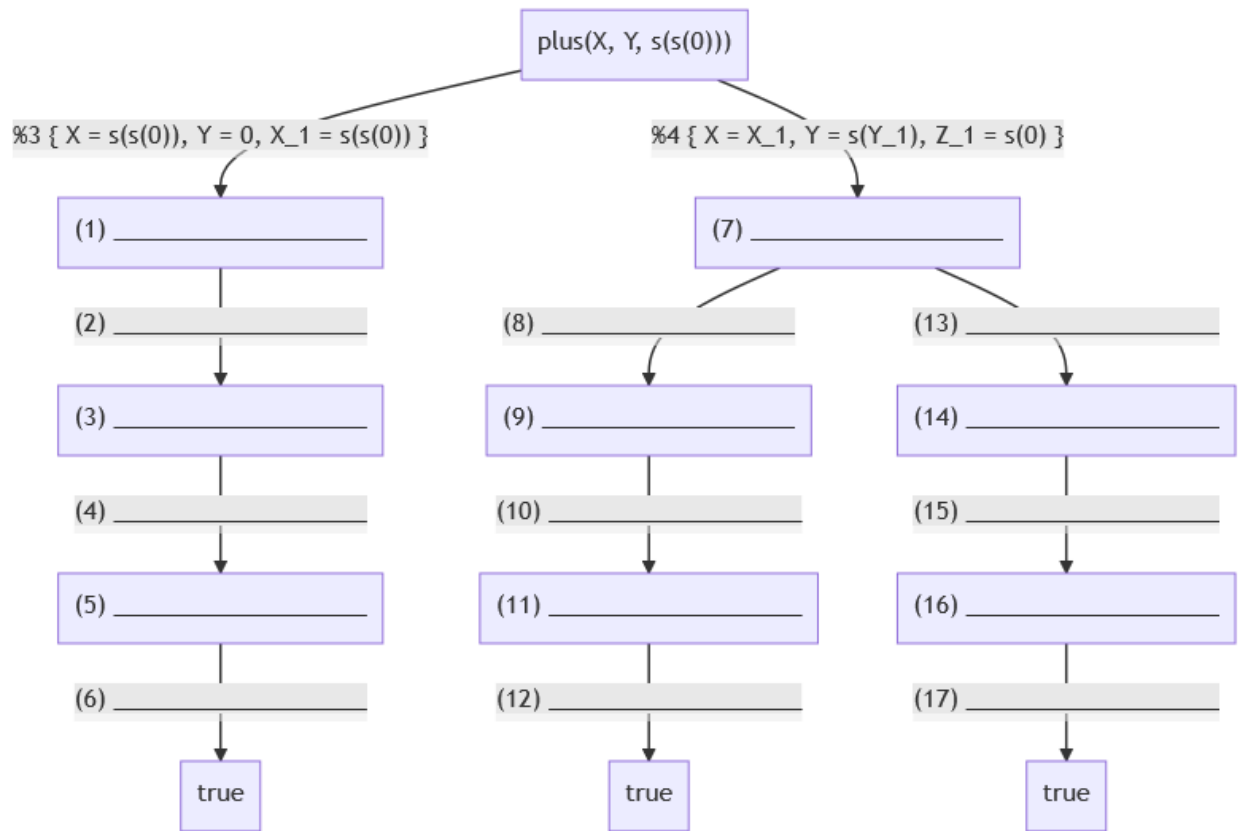
ג. בהינתן הפרוצדורות הבאות:

```
% Signature: natural_number(X)/1
% Purpose: X is a natural number in Church encoding
natural_number(0). %1
natural_number(s(X)) :- natural_number(X). %2
```

```
% Signature: plus(X, Y, Z)/3
% Purpose: Z = X + Y
plus(X, 0, X) :- natural_number(X). %3
plus(X, s(Y), s(Z)) :- plus(X, Y, Z). %4
```

השלימו את עץ ההוכחה הבא עבור השאילתה:

?- plus(X, Y, s(s(0))).

כתבו ליד כל מספר את ה-substitution/כלל המתאימים. שימו לב לכתוב ליד כל substitution את מספר הכלל הרלוונטי; כפי שמופיע בחלקים המלאים בראש העץ. [10 נקודות]